

Suomalais-virolaisen kulttuurisäätiön vuosikertomus 2024

SUOMALAIS-VIROLAINEN KULTTUURISÄÄTIÖ
EESTI-SOOME KULTUURIFOND
FINSK-ESTNISKA KULTURSTIFTELSEN

Yhteenveto vuoden 2024 toiminnasta

Vuosi 2024 oli Suomalais-virolaisen kulttuurisäätiön kahdeksas toimintavuosi. Vuosi oli monilla tavoin erittäin onnistunut; säätiö vastaanotti ennätysmäärän hakemuksia, toteutti tarkoitustaan jakamalla apurahoja enemmän kuin aikaisemmin ja sai valmiiksi oman apurahojen sähköisen järjestelmän vuoden lopussa. Säätiön toiminnan kehittyminen näkyy mm. siinä, että vuonna 2024 säätiö sai lähes 30 % enemmän hakemuksia kuin vuonna 2023 ja se toteutti tarkoitustaan jakamalla yli 45 % suuremmalla summalla apurahoja kuin vuonna 2023.

Säätiön toiminnan merkitys tulee ilmi silloin, kun säätiön hallitus ja hallintoneuvosto kohtaavat apurahansaajia. Vuonna 2024 säätiö hallitus ja hallintoneuvosto tapasivat viiden tukemansa hankkeen edustajia, jotka esittelivät, mitä myönnettyillä apurahoilla oli saatu aikaiseksi. Tämän lisäksi säätiön edustajat pääsivät tutustumaan viiteen säätiön tukemaan hankkeeseen paikan päällä;

- 1) Historoitsijat ilman rajoja järjestivät 18. tammikuuta suomalaisvirolaisen historiadialogin pilotoinnin tulosten julkistamistilaisuuden,
- 2) vuonna 2019 säätiö tuki tanssiteatterihanketta Kurat ja Jumal (teatteriryhmä Linnunimi) - teos kantaesitettiin maaliskuussa,
- 3) toukokuussa kantaesitettiin PIIR-kantaatti Valgassa ja Narvassa,
- 4) Nargenfestivalin ja Kimmo Pohjosen konserttiyhteistyö toteutettiin elokuussa Helsingissä ja marraskuussa Tampereella,
- 5) loka-marraskuussa hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenillä oli mahdollisuus vierailla Pop & Contemporary Art Museum PoCossa tutustumassa suomalaistaitelijoiden kanssa tehtävää näyttely-yhteistyöhön.

Vuonna 2024 hallinnon ja apurahan saajien kohtaamisia oli ennätyksellinen määrä.

Säätiön tarkoituksena on edistää Suomen ja Viron välistä kulttuuri- ja taidealojen yhteistyötä, molemminpuolista kielitaitoa sekä kulttuuriin liittyvää taloudellista toimintaa. Vuoden 2024 hallintoneuvoston syyskokouksessa säätiön sääntöjen tarkoituksipykälä tarkennettiin seuraavaan muotoon:

Säätiö myöntää apurahoja Suomen ja Viron väliseen taide-, kulttuuri- ja koulutusyhteistyöhön. Apurahoja myönnetään yksityishenkilöiden tai yhteisöjen hankkeisiin, jotka edistävät säätiön tarkoitusta. Säätiö voi jakaa myös tunnustuspalkintoja. Säätiöllä voi olla muutakin sen tarkoitusta edistävää toimintaa.

Säätiön toimintahistoriassa vuosi 2024 oli sen tuloksekkain vuosi. Säätiö vastaanotti ensimmäistä kertaa yli 100 hakemusta – määräaikaan mennessä hakemuksia tuli kaikkiaan 109. Maaliskuussa säätiön hallitus päätti jakaa 110 500 euroa kaikkiaan seitsemälle hankkeelle. Joulukuussa säätiön hallitus totesi, että säätiöllä on mahdollisuus jakaa vielä yksi stipendi. Marraskuussa hallitus myönsi 20 000 euroa kaksikielisen Elo-lehden mobiilisovelluksen toteuttamiseksi, jotta kaikkialla viron ja suomen kieltä opiskeleville lehden lukeminen olisi mahdollisimman vaivatonta.

Vuoden 2024 aikana säätiö jakoi kaikkiaan 130 500 euroa kahdeksalle eri hankkeelle.

Säätiön hallitus ja hallintoneuvosto tekivät myös vuonna 2024 päätöksen alkaa jakaa säätiön omaa kulttuuripalkintoa vuonna 2025. Palkinnonjakoon liittyen tehtiin myös tarkentava sääntömuutos, jossa mahdollistettiin tunnustusten jakaminen.

Apurahat

Vuonna 2024 säätiö jakoi kuudennen kerran apurahoja. Apurahahaku oli julkinen ja siitä ilmoitettiin Helsingin Sanomissa, Hufvustadsbladetissa, kulttuurilehti Sirpissä sekä Postimees-lehdessä. Säätiön hakuklinikat järjestettiin 25. tammikuuta ja 16. helmikuuta Tallinnassa. Suomessa säätiön toimitusjohtaja tapasi kaikki tapaamista toivoneet hakijat sovittuina ajankohtina.

Määräaikaan mennessä säätiölle lähetettiin 109 hakemusta. Säätiön hallitus päätti myöntää apurahat seuraaville hankkeille:

1. Eesti Mälu Instituut: Toisen maailmansodan aikaisen Virosta Suomeen pakenemisen tutkimiseen ja tutkimustuloksista tiedottamiseen 4 500 •.
2. Hillar Kala ja Pekka Tätilä: Struven ketjun tunnetuksi tekemiseen Suomessa ja Virossa 19 500 •.
3. MTÜ Hiiumaa Kammermuusika: IV kansainvälisen jousisoitinten kesäkurssin järjestämiseen Hiidenmaalla 5 000 •.
4. Nargenfestival: Kimmo Pohjosen Uniko-teoksen esittämisiin elokuussa Tartossa ja Helsingin Juhlaviikoilla sekä marraskuussa Tampere-talossa 20 000 •.
5. Pop & Contemporary Art Museum POCO: Kolmen suomalaisen taiteilijan näyttelyihin museossa sekä tekoälytaiteen kansainvälisen koulutuskeskuksen kehittämiseen 25 000 •.
6. Suomen Viron-instituutti: Suomalais-virolaisen teoksen RAJA / PIIR / BORDER kantaesityksiin Valgassa ja Narvassa 18 500 •.
7. Työryhmä Jack Traylen: Uuden kansainvälisen 40 minuuttia pitkän tanssiteoksen tuottamiseen 18 000 •.

Marraskuussa hallitus myönsi lisäksi 20 000 euron stipendin kaksikielisen Elo-lehden mobiilisovelluksen toteuttamiseksi.

Viestintä

Vuonna 2024 säätiön verkkosivuille lisättiin apurahanhakijoille suunnattua ohjeistusta. Myös säätiön instagram-sivu liitettiin säätiön verkkosivun yhteyteen. Säätiön apurahaviestinnässä tehtiin yhteistyötä suurlähetystöjen sekä Suomen Viron- instituutin ja Viron kulttuuriministeriön kanssa.

Vuoden 2024 lopussa valmistui säätiön uusi esite.

Yhteistyö ja edustus

Säätiön toimisto sijaitsee Helsingissä Eesti Maja - Viro-keskuksessa. Toimitusjohtaja teki koko vuoden aktiivisesti yhteistyötä molempien varainhoitajien kanssa. Toimitusjohtaja osallistui myös muiden varainhoitajien, Säätiöt ja rahastot -kattojärjestön sekä KPMG:n järjestämiin koulutustilaisuuksiin.

Toimitusjohtaja on käynyt esittelemässä säätiön toimintaa kahdessa eri tilaisuudessa vuoden aikana.

Vuoden 2024 toiminnan tulokset

Säätiön tärkein tehtävä on jakaa apurahoja. Näin ollen voidaan vuotta 2024 pitää säätiön historian menestyksekkäimpänä toimintavuotena. Apurahoja sai ennätysmäärä hakijoita ja jaettava summa oli suurin jaettu summa säätiön historian aikana.

Säätiön käytännön toiminnan sekä arkistoinnin ja tilastoinnin kannalta oli erittäin merkittävää, että säätiö sai loppuvuonna oman apurahahakujärjestelmän. Järjestelmä hankittiin Coderum Oy:ltä ja se luotiin yhteistyössä Juha Arolan kanssa räätälöidysti säätiön tarpeita vastaavaksi. Kun järjestelmä oli valmis, sinne syötettiin tiedot säätiön kaikista aikaisemmista hakijoista ja heidän projekteistaan. Näin luotiin samalla säätiön apurahojen sähköinen arkistointijärjestelmä.

Säätiön hallinto ja henkilöstö

Säätiön toimitusjohtajan tehtävästä vastasi KT Jaana Vasama. Vuonna 2024 säätiön hallituksen jäsenet olivat: Gunnar Okk (pj), Sofi Oksanen (vpj.), Petteri Aarnos, Riho Grünthal, Sirje Helme ja Rein Lang. Säätiön hallitus piti vuoden 2024 aikana kolme kokousta. Hallituksen jäsenien toimikaudet päättyvät seuraavasti:

2024: Sofi Oksanen (II) ja Gunnar Okk (I)

2026: Sirje Helme (II), Petteri Aarnos (I), Riho Grünthal (I) ja Rein Lang(I).

Säätiön hallintoneuvostoon kuuluivat vuonna 2024 Pilvi Hämäläinen (pj), Janno Pöldma (vpj.) Mika Akkanen, Mikko Hannuksela, Kersti Koll, Anne-Ly Reimaa, Inkeri Ruokonen, Koit Soasepp, Tuula Uusi-Hallila ja Elo Viiding. Vaikka säätiö on virallisesti rekisteröity Suomeen, sekä hallitukseen että hallintoneuvostoon on pyritty valitsemaan tasapuolisesti jäseniä kummastakin maasta. Hallintoneuvosto kokoontui vuoden 2024 aikana kaksi kertaa; 26. huhtikuuta Helsingissä Suomen Kansallisoopperassa ja 29. marraskuuta Tallinnassa. Hallintoneuvoston jäsenten toimikaudet ovat määräaikaisia ja päättyvät seuraavasti:

2024: Mika Akkanen (I), Janno Pöldma (I), Anne-Ly Reimaa (I), Inkeri Ruokonen (I)

2026: Pilvi Hämäläinen (II), Kersti Koll (I), Koit Soasepp(I), Tuula Uusi-Hallila (I) ja Elo Viiding (I).

Lähipiiritapahtumat

Säätiölaki (487/2015) velvoittaa raportoimaan toimintakertomuksella lähipiiritapahtumat suppeaan lähipiiriin kuuluvien lähipiiriryhmien 1–4 ja 6 osalta. Suomalais-virolaisen

kulttuurisäätiö sr:n tiedossa ovat seuraavat säätiön ja säätiön suppeaan lähipiiriin kuuluvien välillä tehdyt taloudelliset toimet tilikaudella 1.1.-31.12.2024. Käytetty lähipiiriryhmäjako perustuu säätiölain 1 luvun 8 §:ssä määritettyyn lähipiiriryhmäjakoon. Lähipiiritapahtumia seurataan kirjanpito-ohjelmiston palkanlaskennan sekä henkilö- ja toimittajarekisterien kautta.

Säätiön toimitusjohtajalle maksettiin hallituksen ohjeiden mukaisesti tilikauden aikana palkkaa sekä kuitteja vastaan kulukorvauksia. Säätiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenille on korvattu matkakuluja kuitteja vastaan.

Hallituksen kokouksissa on tarjoiltu tavanomainen kahvi- tai lounastarjoilu. Hallituksen ja hallintoneuvoston kevättapaamisen yhteydessä tavattiin apurahansaaajia, lounastettiin yhdessä ja tarjottiin mahdollisuus tutustua Suomen Kansallisoopperaan ja sen yhteistyöhön virolaisten kanssa. Päivän päätteeksi hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenillä oli mahdollisuus katsoa Verdin oopperan Simon Boccanera. Hallintoneuvoston syyskokous pidettiin Tallinnassa, jossa tutustuttiin säätiön tukemaan PoCo-museon yhteistyöhön suomalaistaiteilijoiden kanssa.

Kokouspalkkioita ei ole maksettu. Säätiön tilintarkastajalle maksettiin seitsemännnen tilikauden aikana tilintarkastuspalkkiota laskun mukaisesti. Säätiöllä ei ole ollut muita ryhmän 1 ja 2 kanssa tehtyjä osittain tai kokonaan vastikkeellisia tai vastikkeettomia lähipiiritapahtumia.

Säätiö ei ole myöntänyt avustuksia, apurahoja tai vastaavia etuuksia lähipiirilleen. Säätiön hallituksen myöntämä stipendi myönnettiin säätiön hallituksen aloitteesta ainoalle Suomessa ja Virossa ilmestyvälle kaksikieliselle (Suomi ja Viro) Elo-kulttuurilehdelle, jota julkaisee Tuglas-seura, jonka toiminnanjohtaja säätiön toimitusjohtaja on. Päätöksen ajaksi Jaana Vasama poistettiin kokouksesta. Petteri Aarnos, joka on Tuglas-seuran toiminnantarkastaja, ei ollut kokouksessa paikalla. Jaana Vasama ja Petteri Aarnos eivät olleet päättämässä stipendin myöntämisestä Elo-lehdelle.

Jokaisen apurahan saajan kanssa on solmittu yhteistyösopimus, jossa apurahan saajilta tiedustellaan mahdollista lähipiiriyhteyttä säätiön hallituksen jäseniin. Säätiöllä ei ole ollut muita osittain tai kokonaan vastikkeellisia tai vastikkeettomia lähipiiritapahtumia ryhmän 3, 4 tai 6 kanssa Suomalais-virolainen kulttuurisäätiö sr ei ole myöntänyt / antanut lainoja, apurahoja, vastuita tai vastuusitoumuksia säätiön lähipiiriin kuuluville.

Säätiön talous

Säätiön kahdeksas tilikausi oli 1.1.2024–31.12.2024. Säätiö sai Viron kulttuuriministeriöltä 15.000 euron suuruisen toiminta-avustuksen vuodelle 2024.

Kahdeksannella tilikaudella säätiön varsinaisen toiminnan kulut olivat yhteensä 200.809,86 euroa (v. 2023: 125.687,39 •) ja tilikauden ylijäämä 39.659,48 euroa (v. 2023: 51.509,09 •). Säätiön kirjanpidosta vastasi Suomen Säätiötilipalvelu Oy.

Säätiön sijoitustoiminta

Säätiöllä on kaksi kilpailutuksella valittua varainhoitajaa – EVLI ja Ålandsbanken, joilla molemmilla on täyden valtakirjan omaisuudenhoitosopimus. Molemmilla varainhoitajilla on samansuuruiset pääomat hoidettavanaan kahdessa eri salkussa.

Vuosi 2024 oli säätiölle hyvä sijoitusvuosi. Säätiö noudatti sijoitustoiminnassaan vuonna hallituksen laatimaa sijoitussuunnitelmaa. Säätiön hallitus seuraa jatkuvasti taloustilannetta ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin. Toimitusjohtaja on yhteydessä ja tapaa varainhoitajia useamman kerran vuodessa. Toimitusjohtaja osallistui useisiin varainhoitajien järjestämiin webinaareihin sekä myös muiden järjestämiin varainhoitoa koskeviin koulutustilaisuuksiin.

Arvio säätiön talouden todennäköisestä kehityksestä ja riskeistä

Säätiö on perustettu määräämättömäksi ajaksi. Sijoitustoiminnassa kartetaan omaisuuden pysyvyyttä vaarantavia riskejä. Säätiö on noudattanut varovaista sijoituspolitiikkaa aloittaessa sijoitustoimintansa vuonna 2018. Säätiön tavoitteena on tulevaisuudessa jatkaa apurahojen jakamista pääomasta saaduilla tuotoilla.

Katse tulevaisuuteen

Suomalais-virolainen kulttuurisäätiö onnistui kahdeksannen toimintavuotensa aikana vahvistamaan perusedellytyksiä toimintansa vakiinnuttamiseksi – säätiö jakoi ennätysmäärän apurahoja ja loi edellytykset oman toiminnan seurannan ja valvonnan tilastoinnille. Säätiöllä on kaikki mahdollisuudet jatkaa varsinaisen tarkoituksensa toteuttamista, hyvin alkanutta apurahojen jakamista ja kehittämään toimintaansa edelleen. Lähivuosien tärkein tavoite apurahan jakamisen lisäksi on säätiön pääomankasvattaminen kymmeneen miljoonaan.